

**UCHWAŁA NR XV/186/2012
RADY GMINY DOBRZCZ**

z dnia 29 listopada 2012 r.

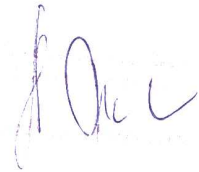
w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Dobrcz na lata 2012-2015.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591, z 2002r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, Nr 167, poz. 1759, z 2005r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241, z 2010r. Nr 28, poz. 142 i poz. 146, Nr 40 poz.230, Nr 106, poz. 675, z 2011r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887, Nr 217, poz. 1281, z 2012r. poz. 567), art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. Nr 149, poz. 887, Nr 288, poz. 1690, z 2012r. poz. 579) Rada Gminy uchwala, co następuje :

§ 1. Przyjąć Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Dobrcz na lata 2012-2015 stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dobrcz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie Gminy Dobrcz.

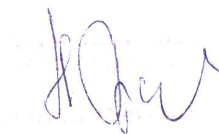
GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY DLA GMINY DOBRZ NA LATA 2012-2015

Wprowadzenie

Rodzina to podstawowa komórka społeczna i naturalne środowisko wychowawcze dziecka, która oddziałuje na jego osobowość, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb w sferze psychicznej i materialno-bytowej. Rodzina funkcjonalna, konsekwentnie i z powodzeniem spełniająca swoje zadania, stanowi dla swych członków, przede wszystkim dzieci, źródło poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa. Problemy występujące w rodzinie, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych, zdarzenia losowe wywołujące sytuacje kryzysowe oraz zła sytuacja materialna to główne problemy dezorganizujące życie rodzin.

W przypadku dysfunkcyjności rodziny dziecko ma prawo do specjalnej ochrony i pomocy państwa. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka powinny być zintegrowane. System wspierania rodziny i pieczy zastępczej został utworzony ze względu na: „dobro dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności”.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2012-2015 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełnienia tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych.

Rozdział I

1. Podstawa prawna Programu:

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U Nr 149 poz.887 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu
- przemocy w rodzinie (Dz. U Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U z 2007r. Nr 70 poz.473 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j Dz. U z 2009r. Nr 175 poz. 1362 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodek Rodzinny i Opiekuńczy .

2. Zasady działania programu:

1. Zasada wzajemnej współpracy instytucji działających na rzecz rodziny.
2. Zasada informowania i jawności.
3. Zasada poszanowania godności wszystkich uczestników działań związanych ze wspieraniem rodziny i pieczą zastępczą.

3. Cele programu;

1. Poprawa funkcjonowania rodziny
2. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego
3. Zapobieganie sytuacjom kryzysowym wymagających interwencji
4. Monitorowanie rodziny zagrożonej kryzysem
5. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Wyżej wymienione cele będą realizowane przez następujące działania:

- Działania profilaktyczne
- Podjęcie działań interwencyjnych
- Działania terapeutyczno- wspierające.

Rozdział II

1. Diagnoza problemów społecznych w gminie Dobrcz.

Gmina Dobrcz położona jest w północno-wschodniej części powiatu bydgoskiego. Obejmuje obszar o powierzchni 130,4 km² i liczy 10222 mieszkańców (dane na 31.12.2011r.). Gmina Dobrcz podzielona jest na 32 wsie skupione w 21 sołectwach. Na terenie Gminy znajduje się 7 szkół : 3 Szkoły Podstawowe i 4 Zespoły Szkół oraz Zespół Szkół Agro-Ekonomicznych w Karolewie. Gmina ma charakter rolniczy , użytki rolne stanowią 81% powierzchni całkowitej , lasy i grunty leśne zajmują 7,3% powierzchni ogółem. Część obszaru zajmuje Zespół Nadwiślańskich Parków Krajobrazowych. Przez teren gminy przebiegają ważne szlaki komunikacyjne : magistrała kolejowa z Wybrzeża Gdańskiego do Bydgoszczy i dalej do Poznania i Wrocławia. Przyczynia się to obok bliskości Bydgoszczy do rozwoju szeregu

zakładów handlowo- usługowych i stopniowej zamiany charakteru gminy z typowo rolniczej na wielofunkcyjny.

Gminę zamieszkuje 10222 mieszkańców, w tym 5062 mężczyzn i 5160 kobiet (dane na 31.12.2011r.). Podział mieszkańców przedstawia się następująco:

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-17	1203	1146	2349
18-40	1852	1822	3674
41-60	1371	1338	2709
61-70	384	428	812
71-80	189	269	457
81 i więcej	63	158	221

W gminie Dobrcz zamieszkuje w wieku od 0 do 17 lat- 2349 dzieci i młodzieży z tego około 1160 uczęszcza do 3 szkół podstawowych i 4 zespołów szkół na terenie gminy. W obecnych realiach to głównie dzieci i młodzież przysparza rodzinom najczęściej problemów wychowawczych. Problem pogłębiają rodzice, którzy zbyt mało czasu poświęcają na wychowanie dzieci, nie interesują się w jaki sposób spędzają czas , nie monitorują ich postępów w nauce, nie wspierają ich w trudnych sytuacjach. To z czasem stwarza barierę w relacjach dzieci z rodzicami , utratę naturalnych więzi, które wymagają długotrwałych procesów naprawczych. Brak reakcji rodzica na negatywne zachowanie , zostaje odczytane przez dziecko jako przyzwolenie na dane postępowanie.

Wyraźne dostrzegamy kryzys w rozwoju moralnym i kulturowym nie tylko dzieci i młodzieży, ale także wielu rodziców. Często związane jest z innymi problemami występującymi w rodzinach tj. utrata pracy , brak środków na utrzymanie. Dom rodzinny niewystarczająco wspiera członków rodziny, co powoduje , że osamotnieni ludzie, przytłoczeni problemami życia rodzinnego , szukają wsparcia wśród destruktywnych grup rówieśniczych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomocy osobom i rodzinom w szczególności z powodów wskazanych w poniższej tabeli.

L.p	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	Ubóstwo	250	839
2	bezdomność	4	4
3	Potrzeba ochrony macierzyństwa	71	363
4	bezrobocie	167	558
5	Niepełnosprawność	97	309
6	Długotrwała lub ciężka choroba	119	396
7	Bezradność w sprawach opiek-wych. i prowadzenia gospodarstwa domow.	44	186
8	Przemoc w rodzinie	1	5
9	Alkoholizm	53	148
10	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	12	12
11	Zdarzenie losowe	6	14

Najczęstszymi przyczynami korzystania ze świadczeń Ośrodka Pomocy Społecznej jest ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Bezrobocie, które jest jednym z podstawowych czynników prowadzących do dezintegracji rodziny polega przede wszystkim na tym, iż ludzie chętni do podjęcia zatrudnienia, deklarujący chęć podjęcia pracy w każdej chwili nie znajdują jej z różnych powodów.

Stopa bezrobocia w powiecie bydgoskim na koniec 2011 roku wyniosła 12,9%, wzrosła liczba zarejestrowanych bezrobotnych z obszaru gminy Dobrcz, wynosiła 435 osób, z czego długotrwale bezrobotnych było 165 osób. W ramach aktywizacji bezrobotnych gmina w 2011 r. była organizatorem prac społecznie dla 20 osób i prac publicznych dla 6 osób.

Następnym niezmiernie ważnym problemem wpływającym na powstawanie rodzin dysfunkcyjnych jest alkoholizm, który coraz częściej dotyka młode grupy ludzi. Niejednokrotnie po alkohol sięgają już uczniowie szkół podstawowych. Takim zachowaniom często sprzyja szeroka promocja napojów alkoholowych jak i ogólna jego dostępność. Ważnym elementem jest tutaj zjawisko zwane współzależnieniem, gdzie osoby z najbliższego otoczenia alkoholika nie radzą sobie z nałogiem bliskiej osoby.

W gminie Dobrcz w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii funkcjonuje Punkt Konsultacyjno-Poradniany zwany Punktem Konsultacyjnym. W Punkcie zatrudnieni są specjaliści tj. psychoterapeuta, specjalista ds. przeciwdziałania przemocy, psycholog. W 2011 r. usługi terapeutyczne wykonywał psychoterapeuta, który udzielił 74 konsultacji (36 osób uzależnionych, 14 współzależnionych i 23 dorosłe dzieci z rodzin dysfunkcyjnych oraz udzielono 2 porad dla osób pijących ryzykownie). Specjalista ds. przemocy udzielił w 2011 r. 135 konsultacji. W roku 2012 zatrudniony został również psycholog.

Problem uzależnienia dzieci i młodzieży jest bardzo powszechny. Młody człowiek uzależnia się z tego samego powodu, dla którego wielu dorosłych pije alkohol, żeby się rozluźnić i uciec przed stresem. Psychologowie mówią o trzech powodach, które mogą skłonić dziecko do uzależnienia: poszukiwanie nowych przyjemnych wrażeń, chęć uwolnienia się od stresu, napięć i problemów, potrzeby akceptacji przez grupę. Dlatego też bardzo ważna jest realizacja profilaktyki na poziomie społeczności lokalnej. Realizacja zajęć profilaktycznych prowadzona jest w szkołach w formie warsztatów teatralno-profilaktycznych, prelekcji, zajęć pozalekcyjnych. Ponadto w 11 świetlicach wiejskich realizowano zajęcia profilaktyczno-wychowawcze, opiekuńcze i socjoterapeutyczne dla około 170 dzieci.

Obecnie umieszczonych w placówkach opiekuńczych-wychowawczych i rodzinnej pieczy zastępczej jest 6 dzieci z terenu gminy Dobrcz.

Struktura rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2011 r.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Razem rodzin	321	1053
o liczbie osób	82	82
1		
2	50	100
3	49	147
4	48	192
5	56	280
6 i więcej	36	252

Rodziny z dziećmi ogółem	188	846
o liczbie dzieci	65	209
1		
2	51	219
3	50	259
4	13	83
5	4	28
6	1	8
7 i więcej	4	40
Rodziny niepełne ogółem	44	148
o liczbie dzieci	22	55
1		
2	9	31
3	10	46
4 i więcej	3	16

2. Analiza sytuacji dotyczącej wspierania rodziny:

Słabe strony:

- brak wystarczających środków na realizację zadań ze wspieraniem rodziny
- brak placówek opiekuńczo-wychowawczych
- brak wystarczającej liczby rodzin zastępczych
- brak rodzin wspierających
- braki w umiejętnościach opiekuńczo-wychowawczych
- wysokie bezrobocie
- uzależnienia członków rodziny
- wyuczona bezradność

Mocne strony:

- wykształcona kadra
- asystent rodziny
- zespół interdyscyplinarny
- baza oświatowa
- organizacje pozarządowe

3. Zagrożenia

- wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych
- wysokie koszty szkoleń specjalistycznych
- brak placówek opiekuńczo-wychowawczych
- brak mieszkań socjalnych i chronionych.

4. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodziny na terenie Gminy Dobrcz.

Program wspierania rodziny w gminie Dobrcz na lata 2012-2015 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej.

W strukturach lokalnych realizujących zadania w zakresie wspierania rodziny na terenie gminy Dobrcz działa:

- 1.Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrczu,
- 2.Posterunek Policji w Dobrczu,
- 3.Gminny Zespół Interdyscyplinarny,
- 4.Urząd Gminy w Dobrczu,
- 5.Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 6.Kuratorzy Sądowi,
- 7.Gminna Przychodnia w Dobrczu,
- 8.Szkoły Podstawowe działające na terenie gminy Dobrcz,
- 9.Zespoły Szkół działające na terenie gminy Dobrcz,
- 10.Powiatowy Centrum Pomocy Rodzinie w Bydgoszczy.
- 12.Punkt Konsultacyjno-Poradniany
- 13.Organizacje pozarządowe : Towarzystwo Rozwoju Gminy Dobrcz, Uczniowski Ludowy Klub Sportowy w Dobrczu i inne.

Rozdział III

1. Cel główny: Budowanie zintegrowanego systemu na rzecz pomocy dziecku i rodzinie.

2. Cele szczegółowe:

Aby osiągnąć podstawowy cel, którym jest budowanie zintegrowanego systemu na rzecz pomocy rodzinie, należy ustalić cele szczegółowe:

Monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem, wykluczeniem społecznym,

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka
2. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży
3. Zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa socjalnego
4. Poprawa funkcjonowania rodziny zagrożonej dysfunkcją
5. Budowa systemu wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dzieci
6. Wspieranie rodzin naturalnych poprzez oddziaływanie interdyscyplinarne
7. Tworzenie systemu poradnictwa rodzinnego
8. Zapobieganie sytuacjom kryzysowym wymagających interwencji
9. Zapewnienie opieki asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

3.Harmonogram i plan realizacji zadań:

L.p	Zadania	Działania	Termin realizacji
1	Współpraca pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i	1.Współpraca GOPS, Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, służby zdrowia, placówek oświatowych,	2012-2014

	rodziny	<p>kuratorów, Sadu Rodzinnego, Zespołu Interdyscyplinarnego, organizacji pozarządowych itp.</p> <p>2. Doskonalenie kadry (szkolenia dla pracowników socjalnych, asystentów rodziny oraz innych specjalistów).</p> <p>3. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bydgoszczy</p>	
2	Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	<p>Praca z rodziną:</p> <p>1. konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (psycholog, prawnik, socjoterapeuta , pedagog, pracownik socjalny i inne)</p> <p>2. udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomoc w formie dożywiania dzieci, młodzieży, dorosłych - udzielanie pomocy dzieciom w formie stypendiów, wyprawek szkolnych itp. - udzielanie pomocy w formie zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych - udzielanie pomocy w formie zasiłków zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. <p>3. organizowanie czasu wolnego dzieciom formie kolonii, wycieczek, spotkań, obozów sportowych itp.,</p> <p>4. tworzenie grup wsparcia i grup samopomocowych.</p>	2012-2015
3	Wzmacnianie prawidłowych funkcji rodziny	<p>1. Prowadzenie monitoringu dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem.</p> <p>2. Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wsparcie asystenta rodziny, - praca socjalna z rodziną , pomoc placówek wsparcia dziennego (świetlice). 	2012-2015
4	Podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin	<p>1. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego – podejmowanie działań w ramach Niebieskiej Karty .</p> <p>2. Opracowanie i realizacja Procedury Pomocy Dziecku Krzywdzonemu w Rodzinie</p>	2012-2015

4.Zasady finansowania .

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2012-2015 odbywać będzie się w ramach środków budżetu Gminy Dobrcz.

5.Monitoring programu.

Koordynatorem Gminnego programu Wspierania Rodziny na lata 2012-2015 jest Gminny Ośrodek Pomocy społecznej w Dobrczu. Monitorowanie i ewaluacja odbywać będą się poprzez przedkładanie przez Wójta Gminy Dobrcz w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Gminy Dobrcz sprawozdań z realizacji Programu.

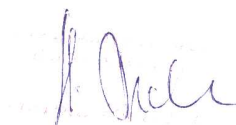
6.Przewidywane efekty realizacji programu.

Spodziewanymi efektami realizacji Programu mają być:

- Polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- Ograniczenie patologii społecznej,
- Zminimalizowane negatywnych zachowań rodziców i dzieci
- Stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka,
- Szkolenie i wspieranie asystentów rodzin.

Wnioski

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci. W celu osiągnięcia zamierzonych celów w realizacji programu będą włączone instytucje i organizacje pozarządowe, które swoimi działaniami wspierają dziecko i rodzinę. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, ograniczenie negatywnych zachorowań oraz próba stworzenia skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. Nr 149 poz.887 z późn. zm.) ustawodawca nałożył na gminy nowe obowiązki w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej nad dziećmi , które pozbawione są prawidłowo funkcjonującej rodziny. Zapis art.176 pkt.1 wymienionej ustawy stanowi, że do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja trzyletnich gminnych programów wspierania rodziny.

